

Yaratıcıların en güzeli ne demektir -1

İKİNCİ MEVKİF / Üçüncü Maksat:

Umum ehl-i dalaletin vekili, ikinci sualine (Hâşiye: İkinci Maksat'ın başındaki sual demektir. Yoksa hâtimenin âhirindeki bu küçücük sual değildir.) karşı, kat'î ve mukni ve mülzim cevabı aldıktan sonra, şöyle üçüncü bir sual ediyor.

Diyor ki: Kur'an'da **أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ، أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ** gibi kelimat; başka hâlıklar, râhimler bulunduğunu iş'ar eder.

Hem diyorsunuz ki: Hâlık-ı âlem'in nihayetsiz kemalâtı var. Bütün enva-ı kemalâtın en nihayet mertebelerini câmi'dir. Halbuki eşyanın kemalâtı, ezdad ile bilinir; elem olmazsa lezzet bir kemal olmaz, zulmet olmazsa ziya tahakkuk etmez, firak olmazsa visal lezzet vermez ve hâkeza?

Elcevap: Birinci şıkka beş işaret ile cevap veririz:

Birinci İşaret: Kur'an baştan başa tevhidi ispat ettiği ve gösterdiği için bir delil-i kat'îdir ki Kur'an-ı Hakîm'in o nevi kelimeleri sizin fehmettiğiniz gibi değildir.

Belki **أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ** demesi, "Hâlıkîyet mertebelerinin en ahsenindedir." demektir ki başka hâlık bulunduğuna hiç delâleti yok. Belki hâlıkîyetin sair sıfatlar gibi çok meratibi var.

أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ demek, "Meratib-i hâlıkîyetin en güzel, en münteha mertebesinde bir Hâlık-ı Zülcelal'dir." demektir.

İkinci İşaret: **أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ** gibi tabirler, hâlıkların taaddüdüne bakmıyor. Belki mahlukîyetin envaina bakıyor. Yani "Her şeyi, her şeye lâyük bir tarzda, en güzel bir mertebede halk eder bir Hâlık'tır." Nasıl ki şu manayı **أَحْسَنَ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ** gibi âyetler ifade eder.

Üçüncü İşaret: **أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ، اللَّهُ أَكْبَرُ ، خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ، خَيْرُ**

الْمُحْسِنِينَ gibi tabirattaki muvazene, Cenab-ı Hakk'ın vakideki sıfât ve ef'ali, sair o sıfât ve ef'alın numunelerine mâlik olanlarla muvazene ve tafdil değildir. Çünkü bütün kâinatta cin ve ins ve melekte olan kemalât, onun kemaline nisbeten zayıf bir gölgedir; nasıl muvazeneye gelebilir? Belki muvazene, insanların ve bâhusus ehl-i gafletin nazarına göredir.

Mesela nasıl ki bir nefer, onbaşısına karşı kemal-i itaat ve hürmeti gösteriyor, bütün iyilikleri ondan görüyor; padişahı az düşünür. Onu düşünse de yine teşekküratını onbaşıya veriyor. İşte böyle bir nefere karşı denilir: “Yahu, padişah senin onbaşından daha büyüktür. Yalnız ona teşekkür et.” Şimdi şu söz, vakideki padişahın haşmetli hakiki kumandanlığıyla, onbaşısının cüz’î, surî kumandanlığını muvazene değil; çünkü o muvazene ve tafdil, manasızdır. Belki neferin nazar-ı ehemmiyet ve irtibatına göredir ki onbaşısını tercih eder, teşekküratını ona verir, yalnız onu sever.

İşte bunun gibi hâlık ve mün’im tevehhüm olunan zahirî esbab, ehl-i gafletin nazarında Mün’im-i Hakiki’ye perde olur. Ehl-i gaflet onlara yapışır, nimet ve ihsanı, onlardan bilir. Medh ü senalarını, onlara verir. Kur’an der ki: “Cenab-ı Hak daha büyüktür, daha güzel bir Hâlık’tır, daha iyi bir Muhsin’dir. Ona bakınız, ona teşekkür ediniz.”